

Recensie: Anna ★★★★****

National Theatre Londen
maandag 27 mei 2019

foto © Johan Persson

Recensie:

Een intrigerend mysterieus luisterspel met beelden, dat is Anna in the National Theatre. Ella Hickson schreef een fascinerende voorstelling met thrillerelementen die zich afspeelt in 1968 in Oost-Duitsland, de tijd dat de Berlijnse Muur West en Oost Duitsland van elkaar scheidde, maar daarbij ook meteen een scheidingslijn ontstond tussen Westerse democratie aan de ene kant van de Muur en het communisme in het Oosten aan de andere. De sfeer van die tijd, van de Stasi, de geheime politie die van 1950 tot 1990 opereerde, en de paranoia die dat veroorzaakte bij de toenmalige bevolking, is al meteen goed te voelen wanneer Anna Weber (een grandioze Phoebe Fox) thuiskomt, en niet alle half gedimde geel-oranjekleurige verlichting aandoet. Wanneer ze in de badkamer is, hoort ze de deur van haar appartement dicht slaan. Ze kijkt nog in de trappenhall of ze de indringer nog kan zien, maar is niet zeker of wat ze nu gehoord heeft écht was of een waanbeeld.

Het is in die sfeer én state of mind dat Anna in haar appartement een feestje zal geven om de carrièrestap van haar man Hans Weber (Paul Bazely) te vieren. Zijn baas Christian Neumann (Max Bennett) tekent ook present. In hem herkent ze echter een ander man die toen ze 12 was, 20 jaar geleden, verantwoordelijk was voor een jeugdtrauma dat ze opliep. Maar ze twijfelt ook. Kan het dat hij er alles aan gedaan heeft om dichterbij haar te komen door onder andere haar man promotie te geven op het werk? Wie kan je vertrouwen? Wie niet? Wie is een potentiële verrader? Dat zijn de vragen die centraal staan in deze productie waar de achterdocht regeert. Hoewel er 10 personages te zien zijn, draait de plot vooral rond Hans, Christian en Anna. De andere 7 personages zijn bijrollen die vooral ook mee de sfeer bepalen van het stuk dat het verloop kent van een feestje, van voorbereiding, overvallen worden omdat de gasten vroeger aankomen dan verwacht, een druk midden waarin iedereen wat in the mood is, naar het einde toe als groep al wat uiteenvallen, om uiteindelijk afscheid van elkaar te nemen. Maar hier lijkt dat meer dan maar voor even te zijn. De gebeurtenissen die avond zullen immers een zeer grote impact hebben op hoe de verschillende personages zich op het einde zullen verhouden ten opzichte van elkaar.

Het publiek krijgt vanaf de start van Anna dat een uur en vijf minuten duurt hoofdtelefoons op en ziet niet alles gebeuren in het appartement van de Webers. Heel wat zaken gebeuren buiten beeld of in het pikdonker en we moeten het dan hebben van de geluiden die we te horen krijgen. Voor de magistrale compositie en het geluidsonwerp tekenden Ben en Max Ringham. Die laten ons alles vanuit het standpunt van Anna horen. Als ze half luistert, luisteren wij ook half. Als ze in de slaapkamer met haar man spreekt, horen we de rest van het gezelschap op de achtergrond praten. De Ringers spelen zeker in het begin vaak met geluiden die van plaats wisselen, van voor- naar achtergrond en omgekeerd. Dat maakt het soms een pittige uitdaging voor een tinnituslijder als wij om deze voorstelling te volgen, maar na verloop van tijd went ons beschadigde gehoor daar gelukkig aan.

Erg knap is de manier waarop regisseur Natalie Abrahams de sfeer meerdere malen laat kantelen. Soms gebeurt dat ook plots, wanneer ze Sophie Mundt (neergezet door Georgia Landers) laat struikelen bijvoorbeeld. Knap hoe naturel Landers die scène neerzet overigens. Wanneer een deel van de groep naar het vuurwerk gaat kijken, stelt Anna: 'Hoe kunnen ze in dit land zaken opblazen en dat mooi vinden?'

terwijl ze niet veel later 'Je kan geen land opbouwen uit 'willen" laat optekenen. Op muzikaal vlak speelt California Dreamin' van The Mamas and the Papas uit 1965 een cruciale rol. Een verboden plaat, want Amerikaans, en dus Westers in die tijd in Oost-Europa.

Bij het buigen tonen de acteurs een bordje: 'Keep us safe. No spoilers.' Dat maakt van een recensie schrijven wel een erg moeilijke opdracht. We hopen dan ook ons te hebben beperkt tot datgene wat wij belangrijk vonden voor ons stuk, wat we een minimum aan informatieverstrekking vinden. Anna is een degelijke voorstelling, al spelen de acteurs achter plexiglas, het raam van het appartement van de Webers wat afstand/een vierde wand creëert. Die wordt dan weer doorbroken door het geluidsontwerp dat zo veel (intieme) details laat horen, en je niet alleen het gevoel bezorgt een voyeur te zijn als toeschouwer maar tevens nog een afluisteraar ook. Zoals in die scène wanneer Anna naar de badkamer gaat en daar lijkt te overgeven. Niemand in het gezelschap weet van iets, en ook tijdens de momenten wanneer ze zich terugtrekt in de slaapkamer met Hans, of wanneer ze even alleen in de woonkamer is met Christian, kom je als toeschouwer meer te weten dan de rest van de personages op de scène. Anna in drie woorden? Intrigerend, intelligent en mysterieus.

< Bert Hertogs >

Anna speelt nog t.e.m. 15 juni 2019 in het Dorfman Theatre.